

Nr. 17

Warszawa, dn. 5 września 1936 r.

Ogóln. zbioru Nr 664.

WYDAWCA: W imieniu Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych — Prezes Rady Związku inż. Piotr Drzewiecki.
Za redaktora odpowiedzialnego inż. Antoni Dunin

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: Warszawa, ul. Marszałkowska 140, tel. 594-26. Adres teleg.: „Metalowcy — Warszawa”.

Prenumerata wynosi z przesyłką w kraju: zł. 5 kwartalnie. Numer pojedynczy zł. 1.—

TRĘŚĆ NUMERU: WMEL. — Wiadomości związkowe. — Wiadomości z zagranicy.

W.M.E.L. KRAJOWA WYSTAWA
PRZEMYSŁU METALOWEGO,
ELEKTROTECHNICZNEGO
I RADJOTECHNIKI
WARSZAWA — 23.VIII — 11.X — 1936 R.

W M E L!!!

W okresie depresji i niewiary w własne siły, zrodziła się myśl zorganizowania w Warszawie powszechnej ogólnopolskiej wystawy przemysłu metalowego i elektrotechnicznego. Myśl śmiała, ale ryzykowna, podjęta została i przeprowadzona w atmosferze nieufności i niechęci.

PRZEMYSŁ METALOWY

Metale, hutnictwo, odlewy, narzędzia, maszyny i przyrządy dla przemysłu, rolnictwa i rzemiosła.
Urządzenia: zdrowotne, biurowe, gospodarstwa domowego, fabryk chemicznych i innych.

ELEKTRO- i RADJOTECHNIKA

Wszelkie urządzenia, maszyny i aparaty. Najnowsze zdobycze techniki.

KOMUNIKACJA | LOTNICTWO

Drogowa, kolejowa i wodna. Tabory. Maszyny | Cywilne i wojenne. Aparaty wszelkiego typu
Urządzenia do budowy dróg | Przemysł pomocniczy

DZIAŁ NAUKOWY

Pokaz metod badań z dziedziny metalurgii, maszynoznawstwa, elektrotechniki i radjotechniki. Postęp techniczny. Szkolnictwo zawodowe. Bezpieczeństwo pracy. Pokazy stosowania maszyn i narzędzi.

**L.O.P.P.
WIEŻA SKOKÓW SPADOCHRONOWYCH**

28-metrowej wysokości

WZOPOWE SCHRONY PRZECIWGĄZOWE

NOWOCZESNA STRZELNICA małokalibrowa i pistoletowa | Zdobywanie oznaki strzeleckiej **O.S.**

MASZYNY I APARATY W ROCHU

Restauracja. Kawiarnia. Codz. koncerty. Studio Pol. Radja czynne na Wystawie

2 wejścia: od **PL. UNIA LUBELSKIEJ** i od ul. **TOPOŁOWEJ**
30 PAVILONÓW WŚRÓD ZIELENI I KWIATÓW. OGÓLNA PRZESTRZEŃ — 120.000m²
WYSTAWA OTWARTA od g. 10⁰⁰ do 20⁰⁰. W niedzielę i święta od 9⁰⁰. Wstęp 1zł. Młodzież i szeregowcy — 50 gr.
Dla wycieczek — zniżki

Wszelkie informacje W.M.E.L., Warszawa, Puławska 2-a, tel. 702-15, 842-50 i 711-99

Pan Minister Komunikacji płk. Ulrich dokonał otwarcia Wystawy.

Temi, a nie innymi słowami uważaliśmy za swój obowiązek rozpocząć pierwsze pobieżne sprawozdanie z Wystawy Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego, tego największego wyczynu organizacyjnego zrzeszonego przemysłu metalowego i elektrotechnicznego w Niepodległej Polsce.

Ścisłe, zgodnie z góry oznaczonym terminem, została otwartą w Warszawie Wystawa, która, śmiało można twierdzić, jest dokładnym przeglądem dorobku i stanu obecnego n a j w a ż n i e j s z e j dla kraju dziedziny wytwórczości,

„PRZEMYSŁ METALOWY I ELEKTROTECHNICZNY JEST MIERNIKIEM STANU UPRZEMYSŁOWIENIA KRAJU“

Wejście na WMEL.

oto niezmiernie głębokie i słuszne zdanie, jakie zamieścił Pan Prezydent Rzeczypospolitej na wstępie Katalogu Wystawy.

go Związku Przemysłowców Metalowych. Oni to, przy życzliwej pomocy udzielonej przez Ministerstwo Spraw Wojskowych sprawili, że zainicjowana przez Stow.

Marszałek Senatu płk. Prystor z b. premierem Sławkiem na WMEL.

Inż. Mechaników myśli zorganizowania w Warszawie wystawy przemysłu metalowego, wcieloną została w życie.

General Litwinowicz, Wiceminister Spraw Wojskowych zwiedza Pawilon Narzędzi.

Jeżeli mówimy o organizacji Wystawy, to nie sposób jest na samym wstępie nie podkreślić zasług, jakie dla jej organizacji położyli kierownicy Polskie-

Hala ciężkiego przemysłu WMEL.

Wystawa Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego, która jest przeglądem dorobku i stanu przemysłu metalowego w Polsce, jest jednocześnie niezaprzeczalnym dowodem ścisłej spójności więzi organizacyjnej Związku.

Już pobieżny rzut oka na WMEL przekonuje każdego, że zorganizowany przemysł metalowy w Polsce jest potężnym czynnikiem naszego życia państwa-

Liczne wycieczki robotnicze przybywają tłumnie zwiedzać WMEL.

Przed kasami tłumy.

wego i że w oparciu o należycie rozwiniętą wytwórczość przemysłu metalowego możemy budować przyszłość naszej mocarstwowości.

resuje i nie gubi się pośród bezładnie zgromadzonych eksponatów. I śmiało możemy ryzykować twierdzenie, że chociaż zorganizowany w innej, niewątpliwie mniej-

W przeddzień otwarcia. — Fragment WMEL.

Celowość zamierzeń organizatorów WMEL, którzy wbrew tradycji targów i wystaw postanowili oprzeć WMEL na zasadach ścisłej branżowości —

Widok z wieży spadochronowej na Pawilony Komunikacji rzecz, która początkowo spotykała się z żywą krytyką poszczególnych przedsiębiorstw — rzuca się obecnie w oczy i jest jednym z podstawowych czynników pozytywnej wartości WMELu z punktu widzenia dydaktyki. Z całym przekonaniem można twierdzić, że WMEL jest pierwszą z dotychczas organizowanych w Polsce wystaw, na której zwiedzający może z całą łatwością znaleźć, to wszystko, co go istotnie inte-

Wieża skoków spadochronowych.

szej, skali, niż Targi Lipskie, nasz WMEL góruje nawet nad Targami Lipskimi przejrzystością swojego pokazu.

Tę tak istotną cechę WMELu należy z naciskiem podkreślić.

* * *

Szczegółowem omówieniem Wystawy Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego zajmiemy się w specjalnym numerze sprawozdawczym „Przemysłu Metalowego”, jaki przygotowujemy na zamknięcie Wystawy, a w którym mamy nadzieję, że uczestniczyć będą wszystkie fabryki wystawiające na WMEL. Wydawnictwo to stanie się, nie tylko cenną pamiątką z Wystawy, ale nadto będzie odgrywało przez dłuższy czas rolę pożytecznego informatora o produkcji poszczególnych fabryk naszego działu. Dziś dajemy tylko pobieżny rzut oka na całość Wystawy.

Otwarcie strzelnicy na WMEL.

Minister Komunikacji płk. Ulrich w Pawilonie obrabiarek.

* * *

Pierwszym, a najlepiej pod względem dydaktycznym zorganizowanym pawilonem WMELu jest hala obrabiarek i narzędzi, zorganizowana przez dwie grupy PZPM: Grupę Wytwórci Obrabiarek i Grupę Producentów Narzędzi.

Pompa Siriusa na WMEL

W dziale obrabiarek uczestniczy 13 fabryk tego działu, w dziale narzędzi, optyki i mechaniki precyzyjnej 60 fabryk narzędzi. Młody, bo zaledwie od kilku lat rozwijający się przemysł narzędziowy wystąpił na WMELu w sposób zaiste imponujący, zadziwiając nie tylko bogactwem typów wyrabianych w kraju narzędzi, ale przede wszystkim niezmiernie wysokim poziomem produkcji.

Znakomitą uzupełnieniem działu obrabiarek i narzędzi jest następny Pawilon Wystawy; Dział Naukowo-Badawczy, mający na celu zobrazowanie korzyści, czerpanych przez przemysł metalowy ze stosowania badań naukowych.

Następnym z kolei pawilonem jest dział odlewniczy, reprezentowany przez 12 przedsiębiorstw i pokrewny, dział urządzeń sanitarnych i zdrowotnych, reprezentowany przez 19 fabryk. Z nie dużego pawilonu maszyn włókienniczych, który znajduje się z kolei, przechodzimy do bardzo ciekawego działu Siła i Ruch, reprezentowanego na WMEL przez 24 przedsiębiorstw. Niewątpliwie, obok pawilonu narzędzi i obrabiarek dział Siła i Ruch wzbudzać będzie zrozumiałe zainteresowanie u zwiedzających fachowców.

Z kolei przechodzimy do pawilonów urządzeń dla przemysłu chemicznego i spożywczego, urządzeń gospodarstwa domowego i urządzeń biurowych, oraz galanterji metalowej i opakowań, by wychodząc z nich wejść do bardzo interesującego i krzepiącego Muzeum Broni. Oczywiście, ze zrozumiałych względów nie wszystko co w tej dziedzinie produkujemy mogło być pokazane w naturze. Pawilon ten połączony jest ze strzelnicą, w której odbywają się strzelania z polskich karabinków, polskimi nabojami.

Bardzo ciekawym jest pawilon hutniczy i ciężkiego przemysłu. Stoiska w tym pawilonie dobrze urządzone dają poglądową lekcję produkcji naszego przemysłu w tym dziale.

Z uznaniem należy omawiać pawilony elektrotechniki i radja, reprezentujące, obok narzędzi, ten dział wytwórczości krajowej, w którym czynimy stale poważne postępy.

Bardzo ciekawy Pawilon Poczty i Polskiego Radja mieści w sobie, jako atrakcję WMELu studio radiowe, w którym odbywają się produkcje transmitowane na cały kraj. Z kolei przechodzimy do pawilonu rzemiosła, oraz dwu indywidualnych pawilonów firmy Norblin, Buch, Werner i Peruna. Ten ostatni cieszy się zrozumiałym zainteresowaniem, gdyż odbywają się w nim stałe pokazy cięcia i spawania metali.

Obok pawilonu Peruna mieszczą się pokazy pomp w ruchu, wieża do skoków spadochronowych, schrony przeciwgazowe, a nieco dalej stoiska fabryk maszyn rolniczych.

Imponującym jest udział przemysłu komunikacyjnego. Dwa wielkie pawilony przemysłu lotniczego, ciekawy pawilon przemysłu samochodowego pomocniczego i rowerowego, oraz doskonały pokaz produkcji sprzętu motoryzacyjnego zorganizowany przez PZInż, a wreszcie pawilon komunikacji i stojący na wolnym polu tabor komunikacyjny robią poważne wrażenie i potwierdzają znakomicie imię, jakie zdobyliśmy na rynkach światowych naszym taborem kolejowym i sprzętem lotniczym.

Całość wystawy wypadła znakomicie, i oczywiście nie sposób jest w pobieżnym szkicu dać, choćby w części, obrazu jaki daje ona zwiedzającemu.

Nie też dziwnego, że frekwencja na wystawie, pomimo niepogody stale wzrasta, a w ostatnią niedzielę osiągnęła z górą 30000 osób.

Ważną jednak rzeczą jest, aby wystawa poszczycić się mogła nie tylko frekwencją widzów, którzy podziwiają, lecz nie wszystko rozumieją, ale przede wszystkim, aby spełniła swoje zadanie dydaktyczne w stosunku do wszystkich zainteresowanych w przemyśle metalowym. Na innym miejscu niniejszego nu-

Na stoisku P.W.U. w Pawilonie Narzędzi.

meru znajdują Czytelnicy apel Pol. Zw. Przem. Metal. do kierownictwa fabryk zrzeszonych, o organizowanie wycieczek pracowniczych na WMEL. Wycieczki te, to rzecz bardzo ważna. Rezultatem ich powinno być nie tylko pogłębienie przez pracowników przemysłu metalowego, wiedzy o przemyśle metalowym, nie tylko zaznajomienie się z produkcją krajową, ale ponadto wzbudzenie szlachetnej rywalizacji z wyrobami innych przedsiębiorstw, względnie dumy, jeżeli w danym dziale fabryka produkuje.

Wystawę Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego zobaczyć warto. Co więcej; — Wystawę tę zobaczyć trzeba.

K o m u n i k a t N r. 71.

Wycieczki na Wystawę Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego.

Wycieczki na Wystawę Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego w ilości przynajmniej 10 osób, zgłaszać należy na 24 godziny naprzód do Biura W. M. EL. — Sekretarjat — podając ilość uczestników, biorących udział w wycieczce, dzień i godzinę przybycia na Wystawę, a to w celu zapewnienia sobie fachowego informatora.

Ceny biletów dla wycieczek są niższe do 50 gr. od osoby.

Zwiedzanie Wystawy Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego.

Pragnących przybyć na „Wystawę Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego Warszawa 23.VIII. — 11.X.1936“, informujemy, że można ją zwiedzać codziennie od godz. 10-ej do 20.30.

Wstęp wynosi 1 zł. Młodzież szkolna, wojskowi i członkowie wycieczek (powyżej 10 osób) płać 50 gr.

Na Wystawę prowadzą 2 wejścia: od Pl. Unji Lubelskiej i od ul. Topolowej.

Informacyj szczegółowych udziela Biuro — piśmiennie, osobiście lub telefonicznie — 711-99 i 842-50.

Strzelnica na Wystawie Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego.

Z dniem 30 sierpnia 1936 r. została uruchomiona na terenach W. M. EL. nowoczesna strzelnica małokalibrowa i pistoletowa. Będzie to jeszcze jedna pożyteczna atrakcja, która zainteresuje zarówno młodzież, jak i starszych.

Chiny interesują się Wystawą Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego.

W dniu 26 b. m. poseł chiński w Warszawie dr. Chang-Hsin-Hai zwiedził po raz drugi Wystawę Przemysłu Metalowego. Specjalne zainteresowanie okazał wschodni dyplomata dla polskiego taboru kolejowego i lokomotyw. Przy tej okazji p. Minister Chang-Hsin-Hai oświadczył, iż rząd chiński pragnąłby widzieć możliwość zaopatrzenia swych kolei w lokomotywy i wagony polskie.

Drugim obiektem żywego zainteresowania wschodniego gościa były maszyny przedziałnicze, których dotkliwy brak odczuwa przemysł chiński.

Frekwencja na Wystawie Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego.

Pomimo niepewnej pogody w ciągu pierwszego tygodnia zwiedziło Wystawę ponad 40.000 osób. Rekordową okazała się niedziela 30. VIII. b. r. W ciągu tego dnia przez tereny WMEL. przewinęło się przeszło 30.000 zwiedzających, w tym czterdzieści kilka wycieczek.

PAŃSTWOWE ZAKŁADY INŻYNIERJI
Biblioteka F. K. „URBIS“

WIADOMOŚCI ZWIĄZKOWE**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SKARBU.**

z dnia 18 lipca 1936 r.

w sprawie wykonania dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 maja 1936 r. o ulgach podatkowych dla nabywców pojazdów mechanicznych.

Na podstawie art. 7 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 maja 1936 r. o ulgach podatkowych dla nabywców pojazdów mechanicznych (Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 294) zarządzam co następuje:

§ 1. Przez sumy wydatkowane na nabycie pojazdu mechanicznego rozumieć należy cenę uiszczoną za pojazd w stanie gotowym do użytku według przeznaczenia, a więc cenę podwozia łącznie z karoserją.

Przez całkowite uiszczenie ceny nabycia pojazdu mechanicznego rozumieć należy również uiszczenie przez wręczenie weksłu.

Zastrzeżenie prawa własności pojazdu przez sprzedającego aż do opłacenia całej ceny kupna jest dla sprawy przyznania ulgi bez znaczenia.

§ 2. Ulgą, przewidziana w art. 1 ust. (1) dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 maja 1936 r. o ulgach podatkowych dla nabywców pojazdów mechanicznych (Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 294), przysługuje każdemu podatnikowi raz jeden w okresie obowiązywania dekretu. Ponowne przyznanie ulgi tej samej osobie może nastąpić wyłącznie w przypadku naby-

cia drugiego pojazdu mechanicznego w okresie do dnia 1 stycznia 1938 r. po wykazaniu się dowodem, że pierwszy pojazd uległ zniszczeniu ponad 80% ceny nabycia.

§ 3. Ulgę w podatku dochodowym z działu I ustawy o państwowym podatku dochodowym przyznaje się przez potrącenie z opodatkowanego dochodu sum wydatkowanych na nabycie pojazdu mechanicznego.

Od pozostałej po dokonaniu potrącenia różnicy obliczyć należy podatek według tej stopy procentowej, jaka wyniknie z obliczenia stosunku procentowego wymierzonego podatku do kwoty opodatkowanego dochodu.

Przykład:

Płatnik, ubiegający się o ulgę, nabył pojazd mechaniczny w 1936 r. za sumę 8.000 zł., uiszczoną całkowicie przy kupnie.

Dochód płatnika, opodatkowany w roku podatkowym 1937, wynosi 20.000 zł.

Od tego dochodu podatek według 38 stopnia skali art. 23 ustawy o podatku dochodowym 2.156 zł.

Stosunek procentowy podatku do dochodu 10,78%

Różnica pozostała po potrąceniu z dochodu ceny kupna pojazdu mechanicznego (20.000 — 8.000) wynosi 12.000 zł.

10,78% od 12.000 zł., czyli podatek przypadający do uiszczenia na rok podatkowy 1937 1.293 zł. 60 gr.

Jeżeli na skutek przyznania ulgi powstanie nadpłata w podatku dochodowym, zalicza się ją na inne płatne w danym czasie zaległości podatkowe płatnika. W razie braku takiej zaległości nadpłatę zwraca się w gotówce.

§ 4. Ulgę w podatku dochodowym z działu II ustawy o państwowym podatku dochodowym oraz w specjalnym podatku od wynagrodzeń, wypłacanych z funduszy publicznych, przyznaje się przez potrącenie kwoty wydatkowanej na nabycie pojazdu mechanicznego z ogólnej sumy wynagrodzeń opodatkowanych podatkiem dochodowym według działu II ustawy o państwowym podatku dochodowym lub specjalnym podatkiem od wynagrodzeń, wypłacanych z funduszy publicznych, a otrzymanych w roku nabycia pojazdu mechanicznego.

Podatek przypadający do zwrotu oblicza się przez zastosowanie do kwoty wydatkowanej na nabycie pojazdu mechanicznego tej stopy procentowej, jaka wynika z obliczenia stosunku procentowego potrąconego w ciągu roku podatku do rocznej sumy wynagrodzeń.

Przykład:

Płatnik nabył pojazd mechaniczny w roku 1936 za cenę 10.000 zł., uiszczoną całkowicie przy kupnie.

Wynagrodzenie płatnika, podlegającego podatkowi dochodowemu i specjalnemu podatkowi od wynagrodzeń wypłacanych z funduszy publicznych, wynosiło, w ciągu pierwszych sześciu miesięcy 1936 r. po 1.000 zł. miesięcznie i w ciągu pozostałych sześciu miesięcy — po 1.500 zł. miesięcznie, czyli ogółem za rok 1936 15.000 zł.

Od tych wynagrodzeń potrącono:

a) podatku dochodowego	1.866 zł.
czyli 12,44%.	
b) podatku specjalnego (art. 5 ust. (1) pkt. 2) dekrety z dn. 14.XI. 1935 r. — Dz. U. R. P. Nr. 82, poz. 503)	1.500 zł.
czyli 10%.	
a) 12,44% od 10.000 zł.	1.244 zł.
b) 10% od 10.000 zł.	1.000 zł.
Razem	2.244 zł.

Sumę tę należy płatnikowi zwrócić w gotówce.

§ 5. Zwrot nadpłaconego podatku dochodowego z działu II ustawy o państwowym podatku dochodowym oraz specjalnego podatku od wynagrodzeń, wypłacanych z funduszy publicznych, nastąpić może, na życzenie osoby abiegającej się o ulgę, również wtedy, gdy wynagrodzenia otrzymane w roku nabycia pojazdu mechanicznego osiągną wysokość równą cenie nabycia pojazdu, a potrącony podatek — kwocie podlegającej zwrotowi.

Celem ustalenia wysokości przypadającego do zwrotu podatku dochodowego z działu II należy wówczas obliczyć kwotę wypłaconego wynagrodzenia okresowego w stosunku rocznym i po dodaniu do tej kwoty wypłaconych wynagrodzeń jednorazowych ustalić dla łącznej sumy właściwą stopę procentową podatku według skali art. 43 ustawy o państwowym podatku dochodowym. Podatek przypadający do zwrotu oblicza się przez zastosowanie tej stopy procentowej do kwoty wydatkowanej na nabycie pojazdu mechanicznego.

Przykład:

Płatnik, ubiegający się o ulgę nabył pojazd mechaniczny w kwietniu 1936 r. za cenę zł. 8.000. W czerwcu złożył podanie o ulgę, dołączając zestawienie wynagrodzeń, z którego wynika, że w miesiącach: styczniu, lutym, marcu, kwietniu i maju otrzymywał wynagrodzenie okresowe po 1.500 zł. miesięcznie (razem 7.500 zł.), a oprócz tego w maju otrzymał tytułem wynagrodzenia jednorazowego 1.000 zł.

Potrącony podatek wynosi:	
od wynagrodzenia okresowego (stopień 43 skali art. 43 ustawy o państwowym podatku dochodowym)	1.065 zł.
od wynagrodzenia jednorazowego	148 zł.
Razem	1.213 zł.

Kwotę przypadającą do zwrotu obliczyć należy w sposób następujący:

Wynagrodzenie okresowe w stosunku rocznym (1.500 × 12)	18.000 zł.
otrzymane wynagrodzenie jednorazowe	1.000 zł.
Razem	19.000 zł.

Podatek od rocznego wynagrodzenia 19.000 zł. według 44 stopnia skali art. 43 ustawy o państwowym podatku dochodowym wynosi	2.812 zł.
Suma podlegająca zwrotowi, czyli 14,8% od 8.000 zł.	1.184 zł.

Przypadający do zwrotu podatek specjalny ustala się w sposób przytoczony w § 4 rozporządzenia niniejszego, potrącając jednak kwotę wydatkowaną na nabycie pojazdu mechanicznego z łącznej sumy wynagrodzenia okresowego, obliczonego w stosunku rocznym, i wypłaconych wynagrodzeń jednorazowych.

§ 6. W sposób, określony w § 4 rozporządzenia niniejszego, oblicza się dodatek komunalny, pobierany na podstawie art. 24 ustawy o państwowym podatku dochodowym.

§ 7. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Skarbu:
(—) E. Kwiatkowski.

Zmiany w taryfie przewozowej.

Podajemy do wiadomości zainteresowanych, że w okólniku Nr. 74 Wydziału Komunikacyjnego C. Z. P. P. z dn. 25 sierpnia r. b. widzimy następujące zmiany i uzupełnienia taryfy towarowej: Część II zeszyt I (Dz. T. Nr. 19, poz. 304, p. 11.: „w załączniku 3 do taryf specjalnych W. M. na przewóz surowców i wytworów przemysłu hutniczego, metalowego oraz elektrotechnicznego w wykazie stacji, przy których znajdują się huty ołowiane i cynkowe, dodano stację *Będzin* (str. 392).

Dalej w Dz. T. Nr. 21, poz. 355 w p. 6: „w załączniku 6 do taryf specjalnych W. M. na przewóz surowców i wytworów przemysłu hutniczego, metalowego oraz elektrotechnicznego, w wykazie stacji, przy których znajdują się fabryki maszyn rolniczych dodano stację *Nowy Sącz* (str. 293). Następnie w Dz. T. Nr. 22, poz. 363 punkt 12 czytamy: W taryfach specjalnych WM-19, WM-30, WM-32, WM-34 i WM-35 na przewóz żużli, stopów żel., stali i żelaza dodano stację nadawczą *Wąchock* (str. 337 — 340). Następnie w Dz. T. Nr. 23, poz. 380 p. 10: w załączniku 2 do taryf specjalnych WM na przewóz surowców i wytworów przemysłu hutniczego, metalowego oraz elektrotechnicznego w wykazie stacji, przy których znajdują się zakłady metalurgiczne, dodano stację *Nowa Wieś Wielka* (str. 391).

Wycieczki fabryczne na WMEL.

Wobec tego, że Wystawa Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego w Warszawie ma znaczenie nie tylko pokazowe, ale i wychowawcze, wskazane byłoby, aby jaknajszerszy ogół pracowników i robotni-

ków zakładów metalowych i elektrotechnicznych zwiędził Wystawę.

Szereg naszych fabryk już zgłosiło wycieczki swych pracowników i robotników.

Zaznaczamy, że wycieczki w składzie nie mniej 10 osób otrzymują 75% zniżki na kolejach w drodze powrotnej, a większe od 500 osób — 66% w obydwu kierunkach. W dalszym ciągu robimy starania, aby i mniejsze wycieczki korzystały z większych ulg, niż obecnie przyznane. Wszelkich informacji w tym względzie należy zasięgać u miejscowych Władz Kolejowych, jak również uzgadniać z nimi terminy wyjazdów.

Zgłoszenia na wycieczki możliwie zawczasu ze wskazaniem dnia przybycia i ilości osób należy kierować do biura Wystawy Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego, Warszawa — Puławska 2a, dla zorganizowania oprowadzenia po Wystawie. Prosimy też wskazać, czy powinien być zorganizowany posiłek na Wystawie, w jakim zakresie i na ile osób.

Gdyby zaś chodziło o zabezpieczenie kwater w Warszawie, to w tej sprawie prosimy zwracać się pod adresem: Związek Propagandy Turystycznej m. st. Warszawy, Pl. Teatralny róg Wierzbowej, tel. 6.66-44.

Dla mucieczek zbiorowych pracowników fabryk WMEL udziela specjalnie niższej opłaty wejściowej.

Zaznaczamy, że na Wystawie jest przedstawiona całkowita produkcja krajowego przemysłu metalowego, elektrotechnicznego i radiotechnicznego, a wszystkie maszyny są w ruchu. Wobec wielkiej ilości eksponatów, ogólna linja stoisk wynosi przeszło 8 kilometrów, zamieszczonych w 30 pawilonach na 11 ha.

Wszelkich dalszych dodatkowych informacji na zapytanie WPAńców udzieli Im biuro Wystawy.

Z poważaniem

Polski Związek

Przemysłowców Metalowych

(—) A. Dunin.

Zasłużony działacz odlewnictwa.

W dniu 1.VII. 1936 r. obchodził p. Edward Macher jubileusz 10-letniej pracy kierowniczej na stanowisku Członka Zarządu i Dyrektora Sp. Akc. „Wiepofana“, Wielkopolska Odlewnia, Fabryka Narzędzi i Maszyn w Poznaniu, która dzięki niestrudzonej energii i zmysłowi organizacyjnemu Jubilata zawdzięcza obecny swój rozwój.

Jubilat w odlewnictwie i przemyśle metalowym pracuje już od roku 1907, stając wtedy w szeregu współtwórców polskiego przemysłu, jako współzałożyciel firmy St. Weigl i Sp. w Łodzi, łącznie ze ś. p. Stanisławem Weiglem, jednym z najbardziej znanych odlewników polskich w owym czasie.

Firma Weigl i Sp. przez swoją przedwojenną ekspansję staje się jednym z najpoważniejszych przedsiębiorstw odlewniczych i nawiązuje liczne stosunki handlowe z Rosją, zapleczem gospodarczym b. Kongresówki.

Rozległe interesy te powodują, że wybuch wojny światowej zastaje p. Edwarda Machera w Rosji, gdzie — wspólnie z szeregiem innych Polaków — przechodzi gehennę przewrotu bolszewickiego i tylko szczęśliwemu zbiegowi okoliczności zawdzięczać należy, że Jubilat wrócić mógł do upragnionej Ojczyzny i kontynuować pracę kierowniczą w firmie St. Weigl i Sp.

W roku 1926 Jubilat wchodzi w posiadanie większej części akcji Sp. Akc. „Wiepofana“ w Poznaniu i powołany zo-

staje uchwałą Rady Nadzorczej tej Spółki na Członka Zarządu i Dyrektora.

Dzięki niewyczerpanym zasobom energii i świetnemu wyczuciu każdorazowej sytuacji gospodarczej, p. Edward Macher nie tylko w czasie dobrej koniunktury rozszerzał zakres prac kierowanych przez siebie Zakładów, ale i obecnie w okresie kryzysu wprowadza nowe działy produkcji, stawiając firmę „Wiepofana“ między najbardziej żywotnymi zakładami metalowymi.

Do składanych Jubilatowi niewątpliwie licznych gratulacji pragniemy dołączyć również nasze szczerze życzenia dalszej owocnej pracy na niwie gospodarczej.

Produkcja przemysłu elektrotechnicznego w I-em półroczu 1936 r.

Wytwórczość najważniejszych artykułów przemysłu elektrotechnicznego w I-em półroczu 1936 r., w porównaniu z tymże okresem roku ubiegłego, w/g danych zaczerpniętych z Nr. 23 „Wiadomości Statystycznych“ przedstawiała się następująco: maszyny elektryczne — 409 tonn wartości 2387 tys. zł. (w I-em półroczu 1935 — 414 tonn wartości 2199 tys. zł.); przetwornice 39 tonn, wartości 286 tys. zł. (wobec 19 tonn, wartości 169 tys. zł.); transformatory 309 tonn, wartości 1392 tys. zł. (177 tonn, wartości 728 tys. zł.); akumulatory i części 782 tonn wartości 2217 tys. zł. (689 tonn, wartości 1861 tys. zł.); ogniwa i części 667 tonn, wartości 1690 tys. zł. (633 tonn, wartości 1616 tys. zł.); rury izolacyjne i części 637 tonn, wartości 626 tys. zł. (551 tonn, wartości 566 tys. zł.).

Produkcja drutu, gwoździ, śrub, i nitów w I-em półroczu 1936 r.

Według „Wiadomości Statystycznych“ (zeszyt 23 z 15. VIII. 1936), produkcja wyżej wymienionych artykułów kształtowała się w I-em półroczu r. bież. następująco: drut żelazny ciągniony niepokryty innymi metalami 12856 tonn, wartość 5565 tys. zł. (w I-em półroczu 1935 r. — 12665 tonn, wartości 5397 tys. zł.); gwoździe druciane żelazne 13981 tonn, wartości 6261 tys. zł. (w I-em półr. 1935 12652 tonn, wartości 5889 tys. zł.); wyroby śrubowe żelazne — 7285 tonn, wartości 7761 tys. zł. (w I-em półr. 1935 — 6567 tonn, wartości 8031 tys. zł.); nit i sworznie bez gwintu żelazne 1108 tonn, wartości 819 tys. zł. (w I-em półr. 1935 — 820 tonn, wartości 700 tys. zł.).

Jak widzimy wszystkie pozycje wykazują wzrost produkcji

PAŃSTWOWE ZAKŁADY INŻYNIERII
Biblioteka P. H. „Ursus“

Z W I E D Ź
WMEL!!!

WIADOMOŚCI Z ZAGRANICY

Sytuacja na rynku druciarskim w Niemczech. Eksport na pierwszy kwartał roku bież. wyniósł: drut maszynowy — 17217 tonn (wobec 26153 w pierwszym kwartale 1935); drut jasny — 33.550 tonn (wobec 34918) przyczem eksport tego drutu do Europy całkowicie ustał, natomiast pozostałe kraje zwiększyły ogromnie zakupy. Eksport drutu galwanizowanego, miedziowanego, żarzonego, cynowanego i t. p. wyniósł 40144 tonn (wobec 32554) przyczem i tu zmniejszyły się zakupy w Europie, a zwiększyły w pozostałych częściach świata. Brazylja zakupiła 4966 tonn (wobec 4011 w tym samym okresie roku ub.); Chiny 3165 tonn (wobec 1.605). Eksport lin stalowych wyniósł w I-ym kwartale r. bież. 8059 tonn (wobec 5820 w tymże okresie r. ub.); największym odbiorcą były Włochy — 1022 tonn (wobec 336), następnie Stany Zjednoczone — 862 tonn (wobec 623). Eksport drutu kolczastego spadł z 29364 tonn do 23711 tonn, głównie z powodu Stanów Zjednoczonych, które zakupiły tylko 6825 tonn (wobec 11715 w roku ub.); inne kraje zwiększyły zakup tego artykułu. Eksport tkanin druciarskich wzrósł do 7076 tonn (wobec 6320); eksport gwoździ wyniósł 16942 tonn (wobec 14772); Wyroby żelazne nie są w powyższych cyfrach uwzględnione.

Poza tem statystyki notują wzrost eksportu o ok. 20% do kolonii francuskich i Marokka. (G).

Przemysł sowiecki w lipcu 1936 r. Produkcja w przemyśle ciężkim w Z. S. R. R. w lipcu r. b.; w porównaniu z lipcem 1935, wzrosła we wszystkich działach, nigdzie jednak plan nie został całkowicie zrealizowany i w lipcu pracowano jeszcze mniej nawet, aniżeli w czerwcu. Produkcja węgla nie przestaje spadać, a średnia dzienna wytwórczość obniżyła się w lipcu do 309.000 tonn, wobec 319.000 tonn w czerwcu. Plan został wypełniony jedynie w 85,6%. Średnia dzienna produkcja nafty wyniosła 79.900 tonn wobec 81.100 tonn w czerwcu, a plan został zrealizowany z niedoborem 9,5%. Wyprodukowano w lipcu, w porównaniu z czerwcem 1,8% mniej surówki i 10,5% mniej wytworów walcowanych. Deficyt w odniesieniu do planu stanowi 6,7% dla surówki, 10,4% dla stali i 17,2% dla wyrobów walcowanych.

Produkcja miedzi dała w odniesieniu do planu deficyt 25,2%.

Poza tem dzienniki sowieckie uskarżają się na niedostateczną pracę fabryk samochodów. (G).

Rentowność spółek akcyjnych w Belgji. 1160 spółek akcyjnych belgijskich, które ogłosiły swoje bilanse w maju r. bież. (wobec 1143 spółek w tymże okresie r. 1935), reprezentujących kapitał 8.433.322 tys. fr. belg. (wobec 8.728.772 tys. fr. w roku ubiegłym) wykazało ogółem zysku 860 miljonów fr. wobec 615 milj. w maju roku poprzedniego; straty wyniosły 153 miliony wobec 264 milj. w maju roku poprzedniego. Dywidenda brutto przyznana akcjonariuszom stanowiła w maju roku sprawozdawczego 615 milj. fr. podczas gdy w tym samym miesiącu roku poprzedniego wyniosła 447 miljonów.

W ciągu pierwszych pięciu miesięcy roku bieżącego zapisanych było 4303 spółki (wobec 4214 w

tymże okresie roku poprzedniego); Spółki te reprezentowały kapitał w wysokości 20.677.734 tys. fr. (w roku ub. 21.203.812 tys. fr.). Ogółem zysk wyniósł 2065 milj.; wobec 1427 milj. w tymże okresie roku poprzedniego, a straty wyniosły 612 milj. wobec 593 w roku ub. Dywidenda brutto przyznana akcjonariuszom wyniosła w roku bież. w tym okresie 1389 milj. fr., a w roku poprzednim 1064 milj. fr. (G).

Sytuacja ekonomiczna we Francji w lipcu r. bież. Według „L'Usine“ obecna sytuacja ekonomiczna Francji nie należy do najpomyślniejszych.

Ilość bezrobotnych zarejestrowanych wynosi 421.479 — z czego 323.000 mężczyzn, co stanowi o 42.400 więcej, w porównaniu z tymże okresem roku zeszłego.

Import wzrósł w lipcu r. b. do 1.850.939 tys. franków, wobec 1.831.467 tys. fr. w czerwcu, natomiast eksport obniżył się w lipcu do 1.100.654 tys. fr. wobec sumy 1.131.147 tys. fr. w czerwcu, co razem stanowi różnicę na korzyść importu 750.285 tys. fr. w lipcu, wobec 700.320 tys. fr. w czerwcu.

Odnosne dane w lipcu roku 1935 przedstawiały się: import — 1.742.001 tys. fr., a eksport — 1.159.525 tys. fr. zatem deficyt wynosił 583.476 tys. fr.

W ciągu pierwszych siedmiu miesięcy r. b. przewieziono ogółem towarów za sumę 9.950.228 tys. fr., wobec 9.275.777 tys. fr. z roku 1935.

W tym samym okresie roku bież. importowano wyrobów metalowych za 729 milj. fr. wobec 763 milj. w roku 1935; natomiast eksport tych wyrobów wyniósł w roku bież. 1.082 milj. fr. wobec 1.254 milj. w roku ub.; eksport metali obniżył się w roku bież. do sumy 780 milj. fr. wobec 907 milj. roku ubiegłego.

W ten sposób pisze „L'Usine“ Francja ubożeje obecnie systematycznie w stosunku 9 miliardów rocznie. Cyfra ta może się jedynie podwyższyć, wobec podniesienia się ceny kosztu własnego we Francji. (G)

Produkcja mineralna i metalurgiczna w Brazylii. Produkcja złota w Brazylii, która wynosiła w 1928 r. 275 kg. powiększyła się w 1935 r. do 306 kg.; wytwórczość węgla, która w 1929 r. wynosiła 29076 tonn, w 1935 r. osiągnęła cyfrę 63079 tonn; produkcja surówki, wynosząca w 1929 r. 2478 tonn, podniosła się w 1935 r. do 4940 tonn; produkcja stali walcowanej wzrosła z 1970 tonn w roku 1929 do 5353 tonn w 1935 r.; produkcja żelaza walcowanego z 2339 tonn w roku 1929 wzrosła w roku 1935 do 4363 tonn. (G).

O ZAWODZIE ELEKTRYKA.

Staraniem Stowarzyszenia Elektryków Polskich została wydana broszura p. t. „O zawodzie elektryka“, opracowana przez inż. Stanisława Koncewskiego.

Celem jej jest praktycznie poinformować młodzież szkół średnich o studjach na wydziałach elektrycznych politechniki Warszawskiej, Lwowskiej i Gdańskiej, Akademji Górniczej, szkół technicznych typu licealnego i innych oraz zapoznać ją z charakterem pracy w zawodzie elektryka i z zagadnieniami, które w swej pracy elektrycy spotykają.

Broszura powyższa, w formacie A 5 (148×210), objętości 30 stron, jest do nabycia w Stowarzyszeniu Elektryków Polskich w Warszawie, Królewska 15, w cenie zł. 0,75 za egzemplarz.